

بررسی حقوقی هیات منصفه در نظام اسلامی

پدیدآورنده (ها) : عمادی، احمد؛ دیندارلو، علی؛ عمادی، محمد مهدی

میان رشته ای :: همایش کنفرانس بین المللی و ملی مطالعات مدیریت، حسابداری و حقوق :: مجموعه مقالات سومین کنفرانس بین المللی و ملی مطالعات مدیریت، حسابداری و حقوق (بین المللی)

صفحات : از ۲۶۱ تا ۲۶۷

آدرس ثابت : <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1802287>

تاریخ دائلود : ۱۴۰۴/۰۹/۲۳

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

- بررسی صلاحیت وضع مقررات توسط رئیس جمهور در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران
- بررسی فقهی - حقوقی جایگاه شورای نگهبان در نظام جمهوری اسلامی ایران و نحوه نظارت آن بر قوانین و مقررات
- بررسی سیاست جنایی نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران و ایالات متحده آمریکا در قبال مجازات اعدام
- بررسی فقهی حقوقی انواع طلاق در نظام تقنینی جمهوری اسلامی
- بررسی قاعده حفظ نظام و ابعاد آن در نظام حقوقی سیاسی جمهوری اسلامی ایران
- نقد و بررسی نابرابری دیه زن و مرد در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران
- بررسی مفهوم نهادهای زیرمجموعه رهبری و کیفیت نظارت بر آنها در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران
- بررسی جایگاه حق آزادی بیان در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران با نگاهی به اصل مصلحت عمومی
- معرفی و نقد بر جایگاه هیات منصفه در نظام حقوقی ایران
- بررسی صلاحیت و نظارت شورای اسلامی شهر بر شهرداری در نظام حقوقی ایران

بررسی حقوقی هیات منصفه در نظام اسلامی

احمد عمادی

دانش آموخته کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی دانشگاه اصفهان

علی دیندارلو

دانش آموخته کارشناسی فقه و مبانی حقوق دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم

محمد مهدی عمادی

دانش آموخته کارشناسی حقوق دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز

1

چکیده

هیات منصفه به خاطر تاثیر زیادی که بر نوع دادرسی های کیفری کشورها و همچنین تاثیر گذاری بر انواع قوانین از جمله قوانین بالادستی (قانون اساسی) و قوانین پایین دستی (قوانین عادی) کشورها به خصوص در ایران گذاشته و همچنین از آنجا که ذهن جامعه حقوقی ایران را کم و بیش به خود مشغول کرده و از اعتبار قابل توجهی در میان صاحب نظران برخوردار است در این مقاله به بررسی و تحلیل سابقه تاریخی هیات منصفه از زمان باستان تا عصر حاضر در ایران و جهان می پردازد تا اینکه بینش بهتری درمورد این نهاد شبه قضایی و مردمی به دستگاه قانون گذاری القا کند تا در استفاده از این نهاد دادرسی های کیفری عزم بیشتری جزم شود.

کلمات کلیدی: هیئت منصفه، مطبوعات، دادگاه، حقوق ایران

مقدمه

در مورد پیدایش و منشأ شکل‌گیری هیئت منصفه بحث و مناقشات زیاد و فراوانی است. اما نظرهای زیادی مبنی بر اینکه منشأ شکل‌گیری هیئت منصفه رابه انگلستان نسبت می‌دهند می‌باشند. هیئت منصفه به شکل امروزی برگرفته از حقوق انگلستان است و آغاز فعالیت هیئت منصفه در امور کیفری برمی‌گردد به تصمیم شورای لاتران مبنی بر قطع حمایت کلیسا کاتولیک روم از محاکمات بامجازات سخت و دادرسی‌های که به صورت اوردالی (مثل جنگ تن به تن یا گذر از آتش) اما درحقوق ایران سابقه‌ی چندانی برا این هیئت منصفه به شکل امروزی نیست بلکه قدمت چنین نهادی برمی‌گردد به عصر مشروطیت، در متمم قانون اساسی مشروطه در اصل ۷۹ می‌باشد که فقط در مورد جرائم سیاسی و مطبوعاتی پذیرفته بود. هرچند که در تاریخ ایران هیئت‌هایی برای حل و فصل دعوایی موجود بوده است همانند در عصر حاکمیت مغولان در ایران که اگر دعوایی بین مسلمانی با مغولی پیش می‌آمد هیئتی متشکل از علما مسلمانان و نمایندگان مغولان جهت حل و فصل دعوا مطروحه عمل می‌کردند.

۱- مروری بر مطالعات انجام شده

بخشی، زهرا و همکاران (۱۳۸۹) در مقاله‌ای تحت عنوان بررسی سیر تاریخی هیئت منصفه در جرایم مطبوعاتی پرداخته و به این نتیجه رسیده که برخلاف این که در مورد هیئت منصفه در ایران تلاش‌های زیادی انجام شده اما این نهاد شبه قضایی به صورت منفعل درآمده است. مشهدی، علی (۱۳۹۰) در مقاله‌ای به موضوع فوق پرداخته و او نیز به این نتیجه رسیده که در قوانین اساسی اکثر کشورها از جمله ایران هیئت منصفه را به رسمیت شناخته‌اند و برا این نهاد نقش یکی از مراحل دادرسی کیفری قائل هستند اما در قوانین عادی این کشورها نقش منفعلانه‌ای برا این نهاد قائل هستند. محمودی، علی (۱۳۸۸) در مقاله‌ای تحت عنوان مقایسه اجمالی هیات منصفه در حقوق ایران و انگلستان به بررسی هیئت منصفه پرداخته و به این نتیجه رسیده که این نهاد نتوانسته به جایگاه اصلی خویش برسد این به این دلیل است که این نهاد در ایران نهادی جوان است و همچنین عدم تعریف جرم سیاسی و کتبوعاتی در حقوق ایران و همچنین انتصابی بودن اعضای هیئت منصفه از جمله دلایلی است که هیئت منصفه به جایگاه اصلی خویش نرسیده سید فخرالدینی، فیروز (۱۳۸۵) در مقاله‌ای تحت عنوان نقش هیئت منصفه در جرائم مطبوعاتی ایران به بررسی موضوع فوق پرداخته و به این نتیجه رسیده که هیئت منصفه در ایران نهادی تشریفاتی و در روند دادرسی نقش بسزایی ندارد این به دلیل عدم تبعیت قاضی از نظرات هیئت منصفه است و همچنین انتخاب غیر دموکراتیک اعضای هیئت منصفه می‌باشد.

۲- مفهوم هیئت منصفه

۲-۱ تعریف لغوی هیئت منصفه

هیئت منصفه مجموع از گروه‌های سیاسی اجتماعی، حقوقی است که ریشه در حقوق ملت دارد و منشأ آن افکار آزادی خواهان است،

هیئت منصفه در انگلیسی به معنای هیئت جوری

هیئت منصفه در فرانسه به معنای هیئت ژوری

هیئت منصفه در ادبیات عرب- به معنای هیئت المحلفین (بخشی، ۱۳۹۳ ص ۱۸۵)

۲-۲ تعریف اصطلاحی هیئت منصفه:

صاحب نظران در حقوق تعاریف گوناگونی از هیئت منصفه کردند از جمله:

دکتر آخوندی در تعریفی از هیئت منصفه بیان می‌کند: گروهی از افراد عادی گفته می‌شود که رسیدگی به پاره‌ای از جرائم خاص تحت شرایط ویژه با قاضی دادگستری همکاری می‌کنند. (آخوندی، ۱۳۸۸) جعفر لنگرودی نیز در تعریفی دیگر بیان میکند که: هیئت منصفه گروهی از افراد غیر رسمی هستند که در رسیدگی به پاره‌ای جرائم تحت شرایط خاص با دادگاه همکاری می‌کنند. (لنگرودی ۱۳۶۳)

۳- فلسفه وجودی هیئت منصفه

در خصوص مبنای جامعه شناختی فلسفی، دینی و کیفی این نهاد بحث و مناقشات فراوانی است، برخی از صاحب‌نظران برای هیئت منصفه نقشی هم‌ردیف شاهد قائل شدند و برخی دیگر از صاحب‌نظران هیئت منصفه را مثابه دلیل می‌دانند. برخی دیگر به عنوان یک کارشناس خبره که به نمایندگی افکار عمومی درباره حسن و قبح عمل متهم اظهار نظر می‌کنند. (بخشی، ۱۳۹۳، ص ۱۶۷)

۴- تاریخچه هیئت منصفه

قدمت هیئت منصفه را باید در تاریخ کشورهای مثل یونان و روم باستان جستجو کرد. اما در ایران هیئت منصفه نهادی است وارداتی که می‌توان گفت سابقه‌ای در ایران تا قبل از مشروطه ندارد بنا به نظر مورخین هیئت منصفه که در حال حاضر شاهد آن هستیم دنبالرو هیئت‌هایی از روم و یونان می‌باشد تحت عنوان هلیالیست یا هالیات^۱ به افرادی گفته می‌شود که در میادین عمومی و در هوای باز زیر نور افتاب تحت ریاست قضاتی به نام «فائقه» که بیشتر قضاوت آنها جنبه موضوعی داشت تا جنبه حکمی، یعنی اینکه بیشتر محسوسات و حالت حاکم بر ارتکاب جرم را در نظر می‌گرفتند تا جنبه خشک و جامد قانون را. (شیخ اسلام، ۱۵۴، ۱۳۸۰)

در این هیئت منصفه از طبقات مختلف جامعه از بنا و کفاش حتی ولگرد به نمایندگی در هیئت منصفه شرکت می‌کردند این هیئت در تاریخ برخلاف ظاهر دموکراسی و مردمی که داشتند سابقه خوبی به جا نگذاشتند از جمله:

محکوم کردن سقراط به خوردن جام زهر

۵- هیئت منصفه در روم باستان

هیئت منصفه در روم از لحاظ دموکراسی و جنبه مردمی با هیئت‌های منصفه در یونان باستان بسیار تفاوت داشتند چون جامعه روم، جامعه کاملاً طبقاتی بود و طبقاتی پایین جامعه از برخی از حقوق محروم بودند از جمله همین محروم شدن از عضویت در هیئت منصفه‌ها. هیئت منصفه در روم جنبه کاملاً اشرافی و عیانی داشت. (بخشی، ۱۳۹۳، ص ۱۶۸)

۶- هیئت منصفه به شکل امروزی

اما هیئت منصفه به شکل امروزی بر می‌گردد به سال ۱۲۱۵ م در انگلستان که ریشه در حقوق نورمن‌ها^۲ دارد. چون تا قبل از ۱۲۱۵ در محکمه که تشکیل می‌شد مجازات‌های بسیار خشن و سخت اعمال می‌شود همچنین برخی دادرسی دادگاه به صورت جنگ تن به تن بود که اصطلاحاً به عنوان دوئل شناخته می‌شود اما در چهارمین شورای مذهبی لاتران^۳ این نوع مجازات‌ها و نوع دادرسی که به صورت دوئل بود را به کلی لغو کرد. و برای مشروعیت زدایی از این مجازات‌ها و نوع دادرسی‌ها از شرکت کردن کشیش‌های مسیحی در این مراسم‌ها جلوگیری می‌شد. (شیخ اسلام، ۱۳۸۰، ص ۱۸۹)

حکومت برا جلب رضایت کلیسا دستور لغو چنین مراسمی صادر کرد. و از این پس هیأتی مرکب از ۱۲ نفر تشکیل شد که برخی فکر می‌کنند این تعداد هیئت منصفه ریشه مذهبی دارد که الهام گرفته از ۱۲ نفر یار حضرت مسیح که مشهور به حواریون هستند، می‌باشد. در سالهای اولیه ۱۲۱۵ نقش هیئت منصفه مبهم بود که آیا هیئت منصفه حق صدور رأی دارد یا خیر؟ و یا

^۱ heliasts

^۲ Norman

^۳ لاتران نام قصری بسیار بزرگ که مقر و اقامتگاه این پاپ اعظم بود

اینکه به عنوان نهاد مشورتی است؟ تا این که در سال ۱۶۷۰ در پرونده بوشلند^۴ این امر تصویب شد که هیئت منصفه حق رأی دارد اما در سال ۱۹۷۲ قانونی در انگلستان به تصویب رسید که در جرائم مطبوعاتی از جمله افترا باید هیئت منصفه باشد. (شیخ اسلام، ۱۳۸۰ ص ۱۸۹)

۷- تاریخچه هیئت منصفه در ایران

۷-۱ قبل از انقلاب

متمم قانون اساسی مشروطه در سال ۱۲۸۶ ه.ش قانون هیئت منصفه به رسمیت شناخته شد و طبق اصل ۷۹ قانون اساسی مشروطه «هیئت منصفه در مورد تقصیرات سیاسی و مطبوعاتی در محاکم حاضر شوند». اولین مجرم مطبوعاتی که با مشارکت هیئت منصفه در ایران تشکیل شده مربوط بود به فردی بنام میرزا سید حسن کاشانی بود (مدیر روزنامه حبل المتین) که به جرم نشر مطالبات ضد دین مورد محاکمه قرار گرفت. (شیخ اسلام، ۱۳۸۰، ص ۱۴۰) اولین قانون عادی در مورد هیئت منصفه قانون موقت تشکیل هیئت منصفه مصوب ۱۰ آذر ۱۳۰۱ بود که به موجب قانون ۱۳۰۱/۱۱/۲۸ اعتبار آن تا تصویب قانون هیئت منصفه دائمی پا بر جا باقی ماند. و دومین قانون عادی در مورد هیئت منصفه قانون محاکمه وزرا و هیئت منصفه بود در ۱۳۰۷/۴/۲۷ به تصویب رسید این قانون در مورد مقررات تشکیل هیئت منصفه بود.

یکی از خصیصه های بسیار مهم و مفید این دو قانون انتخاب مردمی هیئت منصفه بود در حالی که قوانین بعدی که به تصویب رسید شیوه انتصابی تصویب بود.

سومین قانون: در تاریخ ۱۳۱۰/۳/۱۰ قانون هیئت منصفه مشتمل بر ۱۴ ماده تصویب کمیسیون عدلیه مجلس رسید. ماده ۱۰ این قانون اعلام می دارد رسیدگی به جرائم سیاسی و مطبوعاتی در دیوان جنایی، و با حضور هیئت منصفه تشکیل می شود» لازم به ذکر است این قانون اول قانونی بود که به شیوه انتصابی هیئت منصفه را به وجود آورد و شیوه انتخابی هیئت منصفه به کلی و برای همیشه کنار گذاشت. (بخشی، ۱۳۹۳، ص ۱۸۸)

این قانون دارای پیچیدگی خاصی بود و ابهام بود از جمله

(۱) قاضی بدون توجه به نظر هیئت منصفه حکم صادر می کرد و اگر هیئت منصفه هم نظر قاضی بود کتباً اعلام می کرد و اما اگر مخالف نظر قاضی بود و از طریق وزرات عدلیه باعث اعاده دادرسی می شد.

(۲) شفاف نبودن همه جوانب محاکمه، مثلاً اگر قاضی رای بر عدم تقصیر متهم صادر می کرد ولی هیئت منصفه اعتقاد به تقصیر متهم داشتند در این خصوص قانون خاصی را مشخص نکرده بودند.

چهارمین قانون عادی در خصوص تشکیل هیئت منصفه قانون لایحه مطبوعات مصوب ۱۱ آذر ۱۳۳۱ بود اما عمر این قانون به ۲ ماه نکشید. این قانون به دلایل زیر

(۱) جامع بودن

(۲) ایجاد تغییرات عمد در ترکیب و وظایف و شرایط هیئت منصفه

(۳) مبنای اقتباس قوانین بعدی قرار گرفت بسیار مهم است.

طبق این قانون انتخاب اعضای هیئت منصفه سه مرحله ای بود.

قانون جامعه را به هشت قسمت تقسیم می شود از جمله: (۱) علما و دانشمندان (۲) نویسندگان (۳) وکلا و سر دفتران (۴) بازرگانان (۵) دبیران و آموزگاران (۶) کشاورزان (۷)

^۴ Bush Land

اران (۶ اصناف و شبه وران جزء ۸) ملاکین

مرحله اول: از بین طبقات هشت گانه جامعه از هر طبقه ۲۵ نفر در تهران و ۱۲ نفر در مراکز استانها که جمعاً در تهران ۲۰۰ نفر و در مراکز استانها ۹۶ نفر می شود از سویی هیئت مرکبی از (۱) فرماندار (۲) ریس دادگستری (۳) ریس انجمن شهر (شورای شهر) انتخاب می شدن. مرحله ی دوم به دعوت شخص فرماندار هر ۲ سال یکبار در آذر ماه در تهران و همچنین در مراکز استان های مختلف این هیئت ها تشکیل جلسه میدادن و از میان افراد انتخاب شده در مرحله ی اول تعداد ۱۸ نفر برا استان تهران و در مراکز استانهای دیگر ۱۲ نفر انتخاب می کردن. مرحله سوم از میان افراد منتخب در مرحله دوم به قید قرعه تعداد ۶ نفر عضو اصلی و ۶ نفر عضو علی البدل در استان تهران و در مراکز استان های دیگر ۵ نفر عضو اصلی و ۵ نفر علی البدل به قید قرعه برا شرکت در جلسات دادگاه انتخاب می شوند.

اعضای هیئت منصفه پس از ختم رسیدگی دادرسی درباره سوالاتی که از طرف دادگاه جنایی میشود مثل اینکه (۱) متهم مجرم هست یا نیست (۲) در صورت مجرم بودن مستحق تخفیف هست یا نه

تصمیم دادگاه بر اساس اکثریت نظر هیئت منصفه بود

پنجمین قانون تصویب شده لایحه قانون مطبوعات در ۱۵ بهمن ۱۳۳۱ به تصویب رسید که مواد ۳۷ تا ۴۱ به هیئت منصفه اختصاص داده شده بود اما اصل این قانون چارچوب قانون قبلی را حفظ کرده بود اما یکی سر تغییرات جزئی در آن داده بود از جمله:

(۱) کاهش گروه هشت گانه به هفت گانه (ادغام اصناف و پیشه وران)

(۲) افزایش تعداد اعضای اصلی و ذخیره هیئت منصفه دادگاه ۷ نفر عضو اصلی و ۷ نفر عضو علی البدل

(۳) حذف ریس دادگستری در ترکیب هیئت تعیین هیئت منصفه

(۴) شرکت دادرسان دادگاه در تصمیم هیئت منصفه (در صورت تساوی آراء اولویت بانظری بود که قاضی هم نظر باشد (مشهدی، ۱۳۹۱، ص ۳۶)

ششمین قانون و آخرین قانون عادی قبل از انقلاب بود قانون لایحه ی مطبوعات مصوب سال ۱۳۳۴ بود دران نسبت به قانون قبلی تغییرات داد از جمله (۱) ادغام تمامی طبقات و تشکیل فقط ۳ طبقه

(۲) کاهش تعداد اعضای اصلی و ذخیره به ۳ نفر اصلی و ۳ نفر ذخیره

(۳) شرکت دادرسان در تصمیم هیئت منصفه

این قانون تا بعد از انقلاب یعنی تا ۱۳۵۸ لازم اجرا بود لایحه قانون مطبوعات شورای انقلاب اسلامی در مرداد ماه به تصویب رسید.

۲-۷ هیئت منصفه بعد از انقلاب

روح قانون اساسی ایران بعد از انقلاب برای نقش مردم سهم فراوانی قائل بود به همین دلیل در اصل ۱۶۸ قانون اساسی هیئت منصفه در جرائم سیاسی و مطبوعاتی الزامی می دانسته است.

اولین قانون عادی: لایحه قانون مطبوعات مصوب شورای انقلاب سال ۱۳۵۸ بود نحو انتخاب و گزینش هیئت منصفه را مشخص کرده بود که به این نحو صورت می گرفت به روش انتصابی و تک مرحله ای بود در ماده ۳۱ این لایحه و تعیین کرده بود .

هر ۲ سال یکبار در مهرماه بنا به دعوت وزیر ارشاد ملی در تهران هیئتی که ترکیب آن به این صورت بود ریس دادگاه های شهرستان و ریس انجمن شهر (شهرداری) در استانهای دیگر در مراکز استانها به دعوت استاندار هیئتی مرکب از رئیس انجمن شهر و نماینده وزیر ارشاد ملی در استانها. تشکیل جلسه میدادن و این هیئت ۱۴ نفر معتمد را از میان اقشار مختلف جامعه از جمله روحانیون و اساتید دانشگاه ها و پزشکان و نویسندگان.... انتخاب می کردند که ۷ نفر اصلی و ۷ نفر علی البدل و پس

انتخاب وزیر ارشاد ملی لیست هیئت منصفه در تهران برای رئیس دادگستری تهران می فرسد و در استانها استانداردها این عمل انجام می دهند بر رئیس دادگستری استان ارسال می کردن. (صبری، نور محمد، ص ۴۷)

۲) دومین قانون عادی در سال ۱۳۷۹ بود که تقریباً یک سری چیزی جزئی همان لایحه را تغییر داد به صورت که در تهران به دعوت وزیر ارشاد اسلامی هیئتی که با ترکیب (۱) رئیس دادگستری استان (۲) رئیس شورای شهر (۳) رئیس سازمان تبلیغات اسلامی (۴) امام جمعه یا نماینده او تشکیل می شد

این شورا در تهران ۲۱ نفر معتمد را از میان افراد و اقشار مختلف انتخاب می کردند و در مراکز استان ها ۱۴ نفر بود. (صبری، نور محمد، ص ۴۷)

۳) سومین قانون عادی در سال ۱۳۸۲ به تصویب رسید این قانون روش جدیدی برای گزینش و انتخاب اعضای هیئت منصفه ابداع کرد که در ماده ۳ همین قانون:

انتخاب اعضای اصلی و علی البدل هیئت منصفه هر استان را از بین اقشار مختلف جامعه از طریق اعلام عمومی و جمع آوری تقاضا عضویت داوطلبان که به صورت قرعه و به صورت علنی انجام می شود انجام می گیرد. اعضای هیئت منصفه در اولین جلسه خود باید یک نفر را برای دبیری هیئت منصفه انتخاب کنند مسئولیت اجرای این قرعه زیر نظر قوه قضایی یا فردی که ایشان تعیین می کند مدت هیئت منصفه در این قانون به ۴ سال افزایش می یابد.

شرایط اعضای هیئت منصفه:

۱- تابعیت جمهوری اسلامی

۲- مسلمان بودن

۳- التزام عملی به قانون اساسی

۴- حداقل سن ۳۰ سال

۵- عدم محرومیت از فعالیت اجتماعی

۶- داشتن حداقل دیپلم یا معادل آن

در قانون این دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ هیئت منصفه حق حضور در دادگاه کیفری ۱ را دارد. چون فقط در ایران طبق قانون اساسی هیئت منصفه فقط در جرائم سیاسی و مطبوعاتی دارد به همین خاطر رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی طبق ماده ۳۰۵ قانون این دادرسی کیفری در صلاحیت دادگاه کیفری ۱ است.

نتیجه گیری

هیئت منصفه نهادیست دارای سابقه ی طولانی در ملل غربی اما در حقوق ایران به دلیل جدید بودن و همچنین روشن نبود مبانی فقهی آن در حقوق ایران هنوز به در جایگاه اصلی خویش نیست. اصول حاکم بر تمامی هیئت منصفه از جمله انتخاب مردمی اعضای هیئت منصفه و همچنین توجه قاضی به نظریات اعضای هیئت منصفه از جمله اصولی است که در حقوق ایران پذیرفته نشده که باید جامه عمل پوشیده شود. همچنین عمومیت نداشتن صلاحیت هیئت منصفه برای شرکت کردن در تمامی جرائم مهم از جمله نواقص سیستم حقوقی ایران است که باید اصلاح شود

منابع

- اخوندی، محمود (۱۳۸۶) ایین دادرسی کیفری، سازمان و صلاحیت مراجع کیفری جلد دوم، انتشارات نی
جعفری، لنکرودی (۱۳۶۳) ترمینولوژی حقوق، بنیاد راستاد
شیخ الاسلامی، عباس (۱۳۸۰) جرائم مطبوعاتی، بررسی تطبیقی سیاست جنایی
جمهوری اسلامی ایران و انگلستان

مقالات

- صبری، نور محمد بررسی، هیئت منصفه در نظام حقوقی ایران (۱۳۸۴)
شیخ الاسلامی، عباس مقایسه ی اجمالی هیئت منصفه در ایران
و انگلستان (۱۳۷۸)
زهرا، بخشی سیر تحول حقوقی هیئت منصفه در جرائم مطبوعاتی (۱۳۹۰)